

אדמה יוצרת- צילום ואמנות

אגמי פליטביצה- שמורת הגן הקסום

הפארק הלאומי אגמי פליטביצה, המקום שבו נורתה יריית הפתיחה למלחמת העצמאות של קרואטיה, מסמל באופן פרדוקסאלי את כל ההוד שבטבע: מפלים, אגמי תכלת, יערות ויופי עוצר נשימה.

כתב וצילום: יואל שתרוג

*פורסם לראשונה במגזין מסע אחר

כך דמיינתי את גן העדן: הכל ירוק, האוויר צלול וזך, אגמים בגוונים של כחול, תכלת וירוק, שלא האמנתי שקיימים במציאות, יערות אינסופיים, וברקע מתנגן לו פסקול של פכפוכי מים רכים וציוצי ציפורים. גן עדן – או במילים אחרות: הפארק הלאומי אגמי פליטביצה (Nacionalni Park Plitvicka Jezera) הגעתם לאתר המושך אליו כמיליון מבקרים בשנה.

הפארק הלאומי אגמי פליטביצה, ממוקם בין הערים זגרב וזאדאר. כל אוטובוס הנוסע לזאדאר עוצר גם כאן. בנסיעה במכונית פרטית, אחרי שעתיים, כ-140 קילומטר דרומית לזגרב (אוטוסטראדה D1) אפשר להיבלע באחת משמורות הטבע הקסומות של אירופה. ב-1949 הפך האזור לפארק לאומי, וב-1979 הכריז עליו ארגון אונסק"ו כעל אתר מורשת עולמית.

סלמנדרה, אחד מבעלי החיים הנמצאים בפארק

הפארק משתרע על פני 294,462 דונם, ובהם 220,000 דונם של יער, 2,170 דונם של אגמים ו-72,030 דונם של כרי דשא ומרעה. הוא שוכן בעמק המתחפר בין הרים (גובהם מגיע עד 1,700 מטר מעל פני הים) ויש בו נחלים ו-16 אגמים, שכל אחד מהם נמצא במפלס אחר, ונשפך במפלים אל רעהו. המים באגמים צלולים, והצמחייה וההרים שמסביב משתקפים בהם בקלות. יש כאן 96 מפלים שמימיהם זורמים ברעש, עטויי קצף, היישר למערכת האגמים, ויש גם מרבדי דשא וצמחיית יער – והכל שטוף באור מופלא.

קשה להאמין שיריית הפתיחה למלחמת העצמאות של **קרואטיה** נורתה דווקא בגן העדן הזה. ב-31 במרץ 1991 השתלטו מורדים סרביים על המשרדים של הנהלת הפארק הלאומי, וכך החלה המלחמה. רק באוגוסט 1995 הצליח צבא קרואטיה לכבוש מחדש את הפארק, שערכי הטבע שבו לא נפגעו כמעט כלל, אבל בתי המלון והמתקנים שבו נהרסו עד היסוד. כיום, בתום תהליך שיקום ממושך, לרשות המבקרים במקום עומדת – או ליתר דיוק תלויה – רשת של גשרי עץ, בתי מלון, מסעדות ואתרי קמפינג.

על אף שתיירים רבים פוקדים את הפארק, תמיד תוכלו להרגיש בו כאילו אתם לבד. הפארק הלאומי פליטביצה הוא דוגמה לשילוב אופטימלי בין פיתוח תיירותי לבין שמירת טבע קפדנית. כך, למשל, בתי המלון שהוקמו כאן, המסעדות והשבילים – כולם משתלבים בנוף.

בשעות היום אפשר לטייל בפארק בקרוניות

אסור לחרות לבבות

בתהליכים קרסטיים (המתרחשים באזורים בעלי מבנה גיאולוגי גירי), שנמשכו עשרות אלפי שנים, המסו המים שזרמו בפליטביצה סלעים. המינרלים שהומסו – סידן ומגנזיום קרבונט, שמקורם בסלעי הגיר והדולומיט – שקעו במעברים שבין האגמים, ויצרו, יחד עם אצות, סלע גירי נקבובי, המכונה "טרורטין". כאשר חומר זה משתקע ומצטבר, הוא יוצר מחיצות גיריות במפלים ומעין סכרים בנחלים. לאמיתו של דבר, שני תהליכים מנוגדים מתרחשים כאן בעת ובעונה אחת: הצטברות הטרורטין יוצרת מחיצות גיריות חדשות, ואילו זרם המים הורס מחיצות ישנות.

שני התהליכים נמשכים גם כיום, ויתרחשו גם בעתיד, בתנאי שהתנאים האקולוגיים במקום לא יופרעו. בשל תהליכים אלה, בפארק הלאומי אגמי פליטביצה יש שכבה גירית לבנה, המכסה את כל העצמים הנופלים למים (סלעים, ענפי עצים וכדומה), גורמת להתאבנותם ומוסיפה יופי יוצא דופן לנוף.

מתחת למפלים יש כמה מערות קדומות, ובהן התגלו שרידים פרה-היסטוריים ועקבות של בעלי חיים שנכחדו. אבל לא רק נוף קדומים ושרידים של יצורים מהעבר יש כאן, אלא גם

אדמה יוצרת - צילום ואמנות

מגוון בעלי חיים, ובהם כ-120 מיני עופות, איילים, דובים, זאבים, חזירי בר, חתולי בר, סלמנדרות, דגי שמך (פורלים) ודגים אחרים.

כמובן, הציד והדיג אסורים לחלוטין בשטח הפארק. אבל לא רק אלה אסורים: רשימת הפעילויות האסורות בתחומי הפארק, המפורטת על גבי כרטיס הכניסה לאתר, ארוכה. בפליטביצה אסור לערוך קומזיצים, אסור לקטוף פרחים, אסור לחרות לבבות וכיתובים על גזעי העצים, אסור לשבור נטיפים במערות, אסור לשחותף אסור להפעיל מקלטי רדיו-טייפ, אסור לשחרר כלבים מרצועותיהם, ועוד. חוץ מאשר לסייר במקום, מותר רק לצפות בחיים שמסביב באמצעות משקפת.

למרות מספר התיירים הרב, מרגישים כאן לבד

מסלול ההליכה הקצר מתחיל בכניסה הראשונה, המובילה לאגמים התחתונים (Donja Jezera). המסלול הבינוני משלב הליכה של עד חמש שעות עם שיט ונסיעה ברכבת. גם הוא מתחיל בכניסה הראשונה (מכיוון זגרב), אבל אפשר להתחיל אותו גם בכניסה השנייה (מכיוון זאדאר). המסלול הארוך ביותר (עד שמונה שעות הליכה) מתחיל בכניסה השנייה, המובילה לאגמים העליונים (Gornja Jezera). זהו מסלול רגלי העובר דרך יערות ולאורך מפלים יפהפיים, שגובהם מגיע לשבעים מטר, ומוביל אל אגמים המוקפים בהרים.

הפארק הלאומי אגמי פליטביצה פתוח בכל ימות השנה. מומלץ להצטייד מראש בנעלי הליכה ובבגדים המתאימים לטיול רגלי. הכניסה לכלי רכב ממונעים אסורה, אבל בתחומי האתר

אדמה יוצרת בניהולו של יואל שתרנגו - הרצאות חובקות עולם נוספות באתר

אדמה יוצרת www.y-adama.co.il

לפרטים נוספים: יואל 050-5311857 y-adama@zahav.net.il

אדמה יוצרת - צילום ואמנות

פועלות קרוניות חשמליות, החוצות את הפארק בשעות היום. אפשר גם לשוט במעבורות באגמים. מחיר הכניסה לפארק כולל את התשלום עבור השימוש במעבורות ובקרוניות. אפשר לטייל בפארק בסיור מאורגן, או באופן עצמאי.

אם הגעתם לפליטביצה, כדאי לכם להמשיך לזאדאר שעל שפת הים, ולבקר באתרים הרבים שבדרך. נוסעים מפליטביצה בכיוון צפון-מערב, לסני (Senj) משם דרומה, לקרלובג (Karlobag) אפשר לנסוע לסני לאורך נהר קאצקה (Cacka) שבו אפשר לדוג דגי טרוטה. בדרך עוברים את אוטוצ'ץ (Otocec) 'שממנה מוביל כביש ישירות לסני. אפשר גם לנסוע מפליטביצה בכיוון דרום-מערב, אל גוספיץ (Gospic) 'בדרך תוכלו לעצור בכפר סמיליאן (Smiljan) מקום הולדתו של ניקולה טסלה (ראו מסגרת). מכאן הכביש עולה להר ולביט (Velebit) עד הר קובוס (Kobus; כאלף מטר מעל פני הים), ויורד מצידו השני של ההר, עד לקרלובג.

אם נוסעים מפליטביצה דרומה, דרך אודבינה (Udbina) מגיעים לגראצ'אץ (Gračac) ' שבסביבתה כדאי לבקר במערות, שהיפה שבהן מערת צרובאצ'קה (Cerovacka Jama) משם נוסעים לאורך נהר זרמניה (Zrmanja) עד לעיר ההיסטורית אוברובאץ (Obrovac) ' מצפון לאוברובאץ' נמצא פארק לאומי נוסף, הפארק הלאומי פאקלניצה (Paklenice) ובו קניון עמוק מוקף בצוקים בגובה 200 מטר, מערות ונוף פראי (הפארק נמצא במרחק 34 קילומטר מזאדאר)

